

Oponentní posudek diplomové práce
Petr Grendel: Zenový buddhismus
Vypracoval: Pavel Hošek

Práce Petra Grendela Zenový buddhismus má přehlednou strukturu a logicky členěný rozvrh kapitol. V úvodu stanoví cíle a metody práce, v závěru rekapituluje badatelské výsledky.

Hlavní část práce se zaměřuje na vznik a vývoj zenového buddhismu zejména s ohledem na vzájemné prolnutí mahájány s myšlenkovou a náboženskou tradicí staré Číny. Poslední část práce je věnována experimentální komparaci mezi důležitými koncepcemi zenového buddhismu na jedné straně a pojetím „nepředmětního myšlení“ v pracích českého filosofa Ladislava Hejdánka.

Po jazykové, stylistické a formální stránce je práce na vynikající úrovni. Pracuje s širokým okruhem relevantní literatury. Její celkové zaměření je však sporné: název zenový buddhismus je příliš široký, práce se nevyvarovala „objevování Ameriky“ a popisnému převyprávění notoricky známých daností. Souvisí to i s volbou zpracovávané literatury: sice hojné, ale často ne zcela vhodné pro diplomovou práci: autor se opírá o popularizující úvody a přehledy, publikace slovníkového typu – z toho se nedá „uvařit“ badatelsky přínosná diplomová práce. Navíc je závislý téměř výhradně na překladech do češtiny. Namísto tématicky zúžených monografií a odborných článků rekapituluje encyklopedické poznatky o zenovém buddhismu – a dělá to skvěle, ale ne zcela v žánru diplomové práce.

Badatelsky přínosnou by mohla být část porovnávací myšlení zenu s nepředmětným myšlením (kapitola 8, od strany 48). Tato část by ovšem musela být těžištěm práce, a musela by být provedena přesně a důkladně. Autor v této části vyslovuje některé velmi podnětné myšlenky, ale potřebovaly by mnohem hlouběji propracovat a doložit, na základě cílevědomě zvolené a reflektované komparativní resp. hermeneutické metody, zejména by bylo třeba práci zbavit vágních aluzí a „dojmologií“, a také „prorockých apelů“, které působí velmi lidsky a sympaticky, ale jejich argumentační hodnota není úplně přesvědčivá.

Závěrem shrnuji: autor provedl řemeslně velmi zdařilý svod nejdůležitějších poznatků o vzniku a vývoji zenového buddhismu. Tomuto přehledu je věnována většina práce – autor zde sám nic netvrdí a nedokazuje, pouze rekapituluje nálezy odborníků. V závěrečné, badatelsky nejslibnější části (až tady totiž zazní něco nového) autor otevírá možnosti velmi plodnému prolínání horizontů: naznačuje, jak to „dopadne“, když se „srazí“ myšlení zenu s nepředmětným myšlením Ladislava Hejdánka. Škoda, že autorovi nezbyly síly, aby tuto část důkladněji vypracoval a aby v této oblasti zformuloval a argumentačně doložil nějakou tezi.

Navrhuji práci hodnotit stupněm C, v případě přesvědčivé obhajoby snad i B.

Leden 2007

Pavel Hošek

